

numer sprawy: RF.ZP.U.272.41.2021.AS
załącznik nr 2 do specyfikacji warunków zamówienia (SWZ)

Opis Przedmiotu Zamówienia (OPZ) Wykonanie „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027”

Uzasadnienie wykonania usługi

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (dalej „FEM 2021-2027”) będzie jednym z 16 programów regionalnych.

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej „SOOŚ”) dla projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 wynika z art. 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r., poz. 1295 z późn. zm.) oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247) (dalej „ustawa OOŚ”).

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko (dalej „POŚ”) został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo z 1 marca 2021 r., znak WOOS-III.411.39.2021.JD) oraz Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z 26 lutego 2021 r., znak ZS.7040.55.2021BS).

Symbol dostaw, usług lub robót budowlanych zgodnie z CPV:

- 90711000-4 – Ocena oddziaływań na środowisko innych niż powodowanych przez branżę budowlaną.
- 90711400-8 – Usługi oceny oddziaływań na środowisko innych niż powodowanych przez branżę budowlaną.

Przedmiot prognozy oddziaływania na środowisko

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt FEM 2021-2027, którego przygotowanie wynika m.in. z:

- projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce,
- ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 z późn. zm.).

FEM 2021-2027 będzie obejmował wsparcie finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Województwo mazowieckie od stycznia 2018 r. jest jedynym w Polsce makroregionem, który zgodnie z nowym podziałem statystycznym składa się z dwóch regionów NUTS 2:

- lepiej rozwiniętego Warszawskiego stołecznego (Warszawa i powiaty: grodziski, legionowski, nowodworski, miński, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, wołomiński i warszawski zachodni),
- słabiej rozwiniętego Mazowieckiego regionalnego (pozostała część województwa).

Zakłada się, że FEM 2021-2027 będzie obejmował obszary wsparcia z pięciu Celów Polityki (CP) wskazanych w projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej. Na obecnym etapie prac nie jest znana wysokość alokacji przewidzianej w ramach poszczególnych CP. Wsparcie udzielane będzie w formie dotacji oraz w formie instrumentów finansowych. Szczegółowe zestawienie CP, celów szczegółowych oraz planowanych do realizacji typów projektów znajduje się w tabeli poniżej.

Cel Polityki	Cel szczegółowy	Typy projektów
CP 1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej	(i) Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	EFRR
		– projekty badawczo-rozwojowe, – projekty badawczo-rozwojowe z wdrożeniem prac badawczo-rozwojowych, – infrastruktura badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw,

		<ul style="list-style-type: none"> - infrastruktura badawczo-rozwojowa jednostek naukowych,
	(ii) Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów	<ul style="list-style-type: none"> - zintegrowane platformy e-usług administracji publicznej (szczególnie regionalnego i lokalnego z wykorzystaniem TIK), - usługi w zakresie e-zdrowie, e-edukacja, e-kultura,
	(iii) Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	<ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych lub nowoczesnych rozwiązań TIK, - internacjonalizacja MŚP oraz promocja gospodarki regionalnej, - akceleracja działalności innowacyjnej MŚP, - prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacja lub wprowadzanie nowych modeli biznesowych,
	(iv) Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - proces przedsiębiorczego odkrywania, - rozwój mazowieckich klastrów, - rozwój mazowieckich przedsiębiorstw w oparciu o klastry,
	(v) Udoskonalenie łączności cyfrowej	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój i rozbudowa regionalnej sieci szerokopasmowej "Internet dla Mazowsza" oraz wspieranie dostępu społeczności lokalnych do usług cyfrowych świadczonych z wykorzystaniem Regionalnych Sieci Szerokopasmowych,
CP 2 Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna transformacja w kierunku gospodarki zeroemisyjnej, czystej i odpornej Europy poprzez promowanie czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności miejskiej		EFRR
	(i) Promowanie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, - kontrola jakości powietrza,
	(ii) Promowanie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii (UE) 2018/2001 [1], w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> - budowa i rozbudowa instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą powiązaną,
	(iv) promowanie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi, a także, odporności, z uwzględnieniem podejść ekosystemowych	<ul style="list-style-type: none"> - sprzęt i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami, - zwiększanie ochrony przeciwpowodziowej i ograniczanie skutków suszy, realizacja działań prowadzących do zwiększenia retencjonowania wód opadowych, - przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i błękitnej infrastruktury,
	(v) Promowanie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	<ul style="list-style-type: none"> - budowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w ramach porządkowania gospodarki ścieków komunalnych; - budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych i inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków i zagospodarowywaniem osadów ściekowych, - zarządzanie efektywnymi, inteligentnymi sieciami wodociągowymi,
	(vi) Promowanie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i gospodarkę zasobooszczędną	<ul style="list-style-type: none"> - gospodarka odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, - systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych zmierzające do zapobiegania powstawania odpadów, - kompleksowy projekt oczyszczania województwa z wyrobów zawierających azbest,

	(vii) Poprawa ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej i zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich oraz zmniejszenie wszelkich form zanieczyszczenia	<ul style="list-style-type: none"> – aktualizacja Planów Ochrony Parków Krajobrazowych, – ochrona różnorodności biologicznej poprzez realizację planów ochrony w mazowieckich parkach krajobrazowych oraz poprzez tworzenie centrów ochrony rodzimych gatunków roślinnych i zwierzęcych na obszarach miejskich, – rekultywacja składowisk odpadów,
	(viii) Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej w celu przejścia na gospodarkę zeroemisyjną	<ul style="list-style-type: none"> – infrastruktura rowerowa i piesza, – poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru, – budowa i przebudowa infrastruktury transportu publicznego (w tym infrastruktura drogowa, obiekty P&R, oświetlenie, ITS), – ograniczenie emisji z transportu, w tym zakup maszyn/sprzętu do czyszczenia ulic, – przygotowanie planów rozwoju infrastruktury dla MML oraz demonstracje MML,
CP 3 Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności	EFRR	
	(i) Rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu	<ul style="list-style-type: none"> – budowa lub modernizacja dróg o kategorii innej niż krajowe,
	(ii) Rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej	<ul style="list-style-type: none"> – budowa lub modernizacja linii kolejowych, – zakup lub modernizacja taboru kolejowego, – budowa zapleczy utrzymaniowo-naprawczych,
CP 4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym dzięki wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych	EFRR	
	(ii) Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> – infrastruktura edukacyjna,
	(iii) Zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne	<ul style="list-style-type: none"> – infrastruktura społeczna,
	(iv) Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	<ul style="list-style-type: none"> – inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia,
	(v) Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej, – rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych, – turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych i kulinarnych),
	EFS+	
(a) poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	<ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP, zwłaszcza młodych, długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnością, osób z wykształceniem ISCED 3 i niższym, kobiet i osób po 50 roku życia, – aktywizacja zawodowa osób biernych zawodowo i wsparcie ubogich osób pracujących, 	

		<ul style="list-style-type: none"> - realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES,
	(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ), - mechanizmy przeciwdziałające spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu w szczególności przez czynniki egzogeniczne,
	(c) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się i zdrowego, dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - Wdrażanie programów zdrowotnych służących przeciwdziałaniu dezaktywacji zawodowej oraz aktywnemu i zdrowemu starzeniu się, - wsparcie w obszarze adaptacyjności: przystosowanie pracowników i przedsiębiorców do zmian, - działania wspierające rehabilitację umożliwiającą powrót do pracy, - wsparcie pracodawców z sektora prywatnego we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej,
	(f) promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie w obszarze edukacji, w tym: podniesienie jakości edukacji przedszkolnej, rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, - wsparcie edukacji zawodowej, - wsparcie edukacji włączającej, - wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli kształcenia ogólnego i branżowego,
	(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie kształcenia zawodowego osób dorosłych, - wsparcie w zakresie nabywania umiejętności i kompetencji, - wsparcie kształcenia w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia,
	(h) aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym migrantów i Romów) przy zastosowaniu usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym, zdrowotnym, - usługi reintegracji społeczno-zawodowej w ramach KIS, CIS, WTZ, - wsparcie przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej,
	(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej na rzecz osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, - zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez wsparcie powstawania i funkcjonowania Ośrodków Interwencji Kryzysowej na Mazowszu, - programy zdrowotne dla dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym oraz starszych, - wsparcie rozwoju deinstytucjonalizacji i opieki koordynowanej w ochronie zdrowia,

	(I) promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży, w tym w ramach usług wsparcia systemu pieczy zastępczej, - wspieranie przyjaznego środowiska na rzecz seniorów,
	EFRR	
CP 5 Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych	(i) Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, rozwoju lokalnego i dziedzictwa kulturowego, turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego, - rewitalizacja obszarów zdegradowanych; - instrumenty terytorialne – IIT, ZIT,
	(ii) Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, rozwoju lokalnego i dziedzictwa kulturowego, turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż obszary miejskie	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego, - rewitalizacja obszarów zdegradowanych; - instrumenty terytorialne – IIT, RLKS.

Cel wykonania prognozy

Głównym celem wykonania POŚ jest ocena potencjalnych i rzeczywistych skutków realizacji FEM 2021-2027 na środowisko poprzez zbadanie oraz ocenę stopnia i sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych zawartych w tym dokumencie.

Zakres prognozy

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy OOS, prognoza oddziaływania na środowisko dla FEM 2021-2027 powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy OOS, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,

- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Zagadnienia szczegółowo określone w pkt 2 powinny być analizowane z punktu widzenia celów projektu FEM 2021-2027. Część diagnostyczna dokumentu powinna zostać skonstruowana w układzie: dane – analiza – synteza umożliwiająca wnioskowanie. Niedopuszczalne jest traktowanie jako diagnozy zbioru oderwanych danych statystycznych. Ważne jest zachowanie ujęcia przestrzennego, umożliwiającego ocenę konfliktów kumulacji oddziaływań. Opracowania kartograficzne powinny być wykorzystywane możliwie szeroko, ale przede wszystkim jako narzędzie analizy oraz syntezy, umożliwiającej wyciąganie wniosków. Skala opracowań kartograficznych powinna być czytelna i dostosowana do prezentowanego zjawiska.

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy OOŚ, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. Ponadto zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy OOŚ w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Prognoza będzie uwzględniać zakres i stopień szczegółowości informacji, który został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Istotnym jest, że sporządzenie POŚ powinno odpowiadać wymaganiom formalnym zawartym w art. 74a ustawy OOŚ.

Opracowując POŚ należy wziąć pod uwagę następujące uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy OOŚ:

- 1) charakter działań przewidzianych w FEM 2021-2027, w szczególności:
 - a) stopień, w jakim FEM 2021-2027 ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
 - b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
 - c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa unijnego w dziedzinie ochrony środowiska,
 - d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;
- 2) rodzaj i skalę oddziaływania FEM 2021-2027 na środowisko, w szczególności:
 - a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
 - b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
 - c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;
- 3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:
 - a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,
 - b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Prognoza będzie także zawierała:

- a) rekomendacje kierunkowe (ogólne) i szczegółowe dostosowane do charakteru FEM 2021-2027 rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji FEM 2021-2027;
- b) propozycję rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym FEM 2021-2027 wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku takich rozwiązań (art. 51 ust. 2 pkt 3 ustawy OOŚ);
- c) zalecenia dotyczące brakujących rozwiązań prośrodowiskowych;
- d) załączniki graficzne dotyczące zidentyfikowanych obszarów problemowych i pól konfliktów, w tym przedstawiające lokalizację istotnych planowanych działań w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody, w szczególności obszarów Natura 2000.

Należy pamiętać, że projekt FEM 2021-2027 nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 (art. 55 ust. 2 ustawy OOŚ).

Przy wykonaniu prognozy oddziaływania na środowisko należy wziąć pod uwagę dokumenty strategiczne krajowe oraz wspólnotowe odnoszące się bezpośrednio do:

- przedsiębiorczości;
- ochrony klimatu i adaptacji do jego zmian, ochrony środowiska, ochrony przyrody, jak i zawierające ustalenia dotyczące zrównoważonego rozwoju, w tym zrównoważonej mobilności w Polsce i całej Unii Europejskiej;
- transportu (drogowego, kolejowego, miejskiego);
- kapitału społecznego;
- ochrony zdrowia;
- kapitału ludzkiego;
- dziedzictwa kulturowego i kultury;
- rozwoju lokalnego.

Dotyczy to m.in. takich dokumentów jak:

a) dokumenty międzynarodowe

- i. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE¹;*
- ii. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Europejski Zielony Ład, Bruksela, dnia 11.12.2019 r. com(2019) 640 final²;*
- iii. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Czysta planeta dla wszystkich. Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki, dnia 28.11.2018 r., COM(2018) 773 final³;*
- iv. *Europejska strategia przemysłowa⁴;*
- v. *Biała Księga: Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu, 28.03.2011, KOM(2011) 144 final⁵;*
- vi. *VIII Ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2030 r. – wspólnie odwracamy tendencję, The 8th Environment Action Programme - Turning the Trends Together⁶;*
- vii. *KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU regionów budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu z dnia 24.02.2021 r.⁷;*
- viii. *Agenda Terytorialna 2030⁸;*

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1315>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/DOC/?uri=CELEX:52019DC0640&from=EN>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0773>

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/communication-updating-2020-new-industrial-strategy-building-stronger-single-market-europes-recovery_en

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52011DC0144>

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/40927/st12795-2019.pdf>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0082&from=en>

⁸ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/brochure/territorial_agenda_2030_en.pdf

- ix. Europejska Konwencja Krajobrazowa z 20.10.2000 r.⁹;
- x. *Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment (European Commission 2013)*¹⁰;
- xi. *Horyzont Europa*¹¹;
- xii. *Konkluzje Rady Europejskiej z 12 grudnia 2019 r. dot. neutralności klimatycznej*¹².
- xiii. *Country Report Poland/Sprawozdanie krajowe – Polska 2019*¹³ i 2020¹⁴;
- xiv. *Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej*¹⁵;
- xv. *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. ; w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych*¹⁶;

b) dokumenty krajowe i regionalne (strategiczne)

- i. *Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (projekt)*;
- ii. *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*¹⁷;
- iii. *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030*¹⁸;
- iv. *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku*¹⁹;
- v. *Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (projekt)*²⁰;
- vi. *Polityka klimatyczna Polski, Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, październik 2003*²¹;
- vii. *Strategia transformacji do gospodarki neutralnej klimatycznie (projekt)*²²;
- viii. *Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) ;*
- ix. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku (w tym Prognoza oddziaływania na środowisko)*²³;
- x. *Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*²⁴;
- xi. *Policy Paper – Zdrowa przyszłość*²⁵;
- xii. *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030*²⁶;
- xiii. *Strategia Produktowności (projekt)*²⁷;
- xiv. *Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 (projekt)*²⁸;
- xv. *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS2030)*²⁹;
- xvi. *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL2030)*³⁰ – projekt;
- xvii. *Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2021-2030*³¹ - projekt;
- xviii. *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020*³²;
- xix. *Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze*³³;

⁹ <http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/tekst-i-zalozenia-konwencji-krajobrazowej>

¹⁰ <https://ec.europa.eu/environment/eia/sea-support.htm>

¹¹ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe-next-research-and-innovation-framework-programme_en

¹² <https://www.consilium.europa.eu/media/41787/12-euco-final-conclusions-pl.pdf>

¹³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/2019-european-semester-country-report-poland_pl.pdf

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-country-reports_pl

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0060&from=PL>

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0094&from=nl>

¹⁷ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>

¹⁸ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego>

¹⁹ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20100020011>

²⁰ <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/zaktualizowany-projekt-polityki-energetycznej-polski-do-2040-r>

²¹ <http://www.chronmyklimat.pl/biblioteka/akty-prawne-dokumenty>

²² Dokument zostanie przekazany Wykonawcy po podpisaniu umowy.

²³ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/projekt-strategii-zrownowazonego-rozwoju-transportu-do-2030-roku2>

²⁴ <https://bip.mos.gov.pl/strategie-plany-programy/polityka-ekologiczna-panstwa/polityka-ekologiczna-panstwa-2030-strategia-rozwoju-w-obszarze-srodowiska-i-gospodarki-wodnej/>

²⁵ Dokument lub link do dokumentu zostanie przekazany Wykonawcy, gdy tylko Ministerstwo Zdrowia udostępni projekt

²⁶ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/dokumenty-analzy-szrwir-2030>

²⁷ Dokument zostanie przekazany Wykonawcy po podpisaniu umowy.

²⁸ <https://www.gov.pl/web/mswia/projekt-uchwaly-rady-ministrow-w-sprawie-przyjecia-strategii-sprawne-i-nowoczesne-panstwo-2030>

²⁹ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20200001060>

³⁰ <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-strategii-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-do-roku-2020--z-perspektywa-do-2030-r>

³¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-uchwaly-rady-ministrow-w-sprawie-ustanowienia-programu-wieloletniego---krajowy-program-dzialan-na-rzecz-rownego-traktowania-na-lata-2021-2030>

³² <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20130000641>

³³ <https://www.mazovia.pl/zaatwspraw/prawo--przepisy/dokumenty-strategiczne/art,341,strategia-rozwoju-wojewodztwa-mazowieckiego-do-2030-roku.html>

- xx. Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS)³⁴;
- xxi. Strategia Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2019–2024³⁵;
- xxii. Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2020-2030³⁶;
- xxiii. Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030³⁷;
- xxiv. Zintegrowana Strategia Umiejętności (Warszawa, 2019)³⁸;

c) dokumenty krajowe i regionalne (plany i programy)

- i. *Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza*, Ministerstwo Klimatu, kwiecień 2019³⁹;
- ii. *Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”* albo cały *Program Rozwoju Elektromobilności / pakiet Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”*, przyjęty przez Radę Ministrów 16.03.2017 r.⁴⁰;
- iii. *Krajowe ramy polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych*, przyjęte przez Radę Ministrów 29.03.2017 r.⁴¹;
- iv. *Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030*⁴²;
- v. *Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski*⁴³;
- vi. *Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 (w przygotowaniu)*⁴⁴;
- vii. *Program wodno-środowiskowy kraju*⁴⁵;
- viii. *Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do roku 2030*⁴⁶;
- ix. *Koncepcji przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność - Centralny Port Komunikacyjny dla Rzeczypospolitej Polskie* (przyjęta uchwałą nr 173/2017 Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2017 r.) i dokumenty powiązane, w tym Strategiczne Studium Lokalizacyjne Inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego (styczeń 2020 r.)⁴⁷;
- x. *Program Inwestycji Dworcowych na lata 2016 – 2023*⁴⁸;
- xi. *Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)*⁴⁹;
- xii. *Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku*⁵⁰;
- xiii. *Narodowy Plan Szerokopasmowy*⁵¹;
- xiv. *Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa*⁵²;
- xv. *projekt Programu Otwierania Danych na lata 2021-2027*⁵³;
- xvi. *projekt Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych*⁵⁴;
- xvii. *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022*⁵⁵;
- xviii. *Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych VI aktualizacja (projekt)*⁵⁶;
- xix. Program inwestycyjny w zakresie poprawy jakości i ograniczania strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (projekt)⁵⁷;

³⁴ <https://www.mazovia.pl/komunikaty--konsultacje-spoleczne/komunikaty/art.2979.regionalna-strategia-innowacji-dla-mazowsza-do-2030-roku-przyjeta.html>

³⁵ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/strategia-cyberbezpieczenstwa-rzeczypospolitej-polskiej-na-lata-2019-2024>

³⁶ <https://www.mazovia.pl/aktualnosci/art.8259.strategia-rozwoju-spoleczenstwa-informacyjnego-przyjeta.html>

³⁷ <http://omw.um.warszawa.pl/programowanie-rozwoju-obszaru-metropolitalnego-warszawy/strategia-rozwoju-obszaru-metropolitalnego-warszawy-do-roku-2030/>

³⁸ <https://kwalifikacje.gov.pl/images/zsu.pdf>

³⁹ <http://monitorpolski.gov.pl/MP/rok/2019/pozycja/572>

⁴⁰ <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/elektromobilnosc-w-polsce>

⁴¹ <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/rzad-przyjal-krajowe-ramy-polityki-rozwoju-infrastruktury-paliw-alternatywnych-3>

⁴² https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/pl_final_necp_main_pl.pdf

⁴³ <https://www.gov.pl/web/klimat/krajowy-plan-dzialan-dotyczacy-efektywnosci-energetycznej>

⁴⁴ <https://www.gov.pl/web/premier/uchwala-w-sprawie-przyjecia-zalozen-do-programu-przeciwdzialania-niedoborowi-wody-na-lata-2021-2027-z-perspektywa-do-roku-2030>

⁴⁵ <https://www.kzgw.gov.pl/index.php/pl/materialy-informacyjne/programy/aktualizacja-programu-wodno-srodowiskowego-kraju>

⁴⁶ <https://infrastruktura.bip.gov.pl/transport/strategie-i-programy.html>

⁴⁷ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/uchwala-rady-ministrow>

⁴⁸ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-inwestycji-dworcowych-na-lata-2016-2023>

⁴⁹ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-budowy-drog-krajowych-na-lata-2014-2023-z-perspektywa-do-2025-r>

⁵⁰ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/krajowy-program-kolejowy>

⁵¹ <https://mc.bip.gov.pl/programy-realizowane-w-mc/narodowy-plan-szerokopasmowy.html>

⁵² <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/program-zintegrowanej-informatyzacji-panstwa>

⁵³ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/program-otwierania-danych-na-lata-2021-2027--ruszaja-prekonsultacje-spoleczne>

⁵⁴ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/kompetencje-cyfrowe>

⁵⁵ <https://bip.mos.gov.pl/strategie-plany-programy/krajowy-plan-gospodarki-odpadami/krajowy-plan-gospodarki-odpadami-2022-przyjety-w-2016-r/krajowy-plan-gospodarki-odpadami-2022-przyjety-przez-rade-ministrow-uchwala-nr-88-z-dnia-1-lipca-2016-r>

⁵⁶ <https://www.gov.pl/web/klimat/konsultacje-spoleczne-w-ramach-strategicznej-oceny-oddziaływania-na-srodowisko-szostej-aktualizacji-krajowego-programu-oczyszczania-sciekow-komunalnych-vi-akposk>

⁵⁷ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/konsultacje-spoleczne-w-ramach-strategicznej-oceny-oddziaływania-na-srodowisko-projektu-programu-inwestycyjnego-w-zakresie-poprawy-jakosci-i-ograniczenia-strat-wody-przeznaczonej-do-spozycia-przez-ludzi>

- xx. *Plany zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, tzw. plany transportowe*⁵⁸;
- xxi. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020*;
- xxii. *Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 w perspektywie finansowej 2021-2027*;
- xxiii. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego*⁵⁹;
- xxiv. *Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021 dla województwa mazowieckiego*⁶⁰;
- xxv. *Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2018 – 2021*⁶¹;
- xxvi. *Plan Gospodarki Odpadami Województwa Mazowieckiego 2024*⁶²;
- xxvii. *Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2022*⁶³.

d) pozostałe dokumenty

- i. dokumenty, które Wykonawca uzna za istotne, a które odnoszą się do polityk sektorowych (wspólnotowych oraz krajowych) adekwatnych do zakresu celów szczegółowych wskazanych w projektach FEM 2021-2027;
- ii. Prognozy oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentów.

W Prognozie Wykonawca ma uwzględnić najbardziej aktualne wersje ww. dokumentów.

Zagadnienia do oceny oraz pytania

Końcowa wersja prognozy oddziaływania na środowisko powinna odpowiadać na następujące pytania:

1. Czy poddawany ocenie FEM 2021-2027 przewiduje działania/rozwiązania o charakterze prośrodowiskowym? Jeśli tak, to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
2. Czy zostały zaproponowane cele środowiskowe adekwatne do potrzeb w tym zakresie? Jeśli nie, to jakich zmian należy dokonać?
3. Czy właściwie zostało skwantyfikowane negatywne oddziaływanie na środowisko proponowanych przedsięwzięć? Czy zostały wskazane działania eliminujące/minimalizujące/kompensujące takie oddziaływanie? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
4. Czy zostały zaproponowane wskaźniki zrównoważonego rozwoju? Jeśli tak, to proszę wskazać jakie. Jeśli nie, to proszę o wskazanie propozycji ww. wskaźników wraz z uzasadnieniem.
5. Czy w aspekcie zrównoważonego rozwoju działania planowane w poszczególnych CP nawzajem się wspomagają? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie, to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
6. Czy w kontekście zrównoważonego rozwoju występuje zgodność pomiędzy diagnozą, celami, proponowanymi działaniami i wskaźnikami monitoringu? Jeśli tak, to proszę wskazać jakie. Jeśli nie, to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
7. Czy proponowane działania przyczynią się do efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych, w tym do zmiany wzorców konsumpcji i produkcji oraz do zarządzania popytem na te zasoby? Jeśli tak, to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
8. Czy proponowane działania przyczynią się do zastępowania wykorzystania zasobów nieodnawialnych zasobami odnawialnymi, a tym samym przyczynią się bezpośrednio lub pośrednio do zmniejszenia negatywnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska oraz na środowisko widziane jako całość? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
9. Czy proponowane działania przyczynią się do wdrażania rozwiązań ekoinnowacyjnych? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
10. Czy planowane działania przyczynią się do równoważenia rozwoju poprzez stosowanie charakterystycznych dla poszczególnych sektorów środków eliminujących albo zmniejszających negatywne oddziaływanie proponowanych przedsięwzięć na środowisko, wraz z monitorowaniem ich wdrażania? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.

⁵⁸ Dokument zostanie przekazany Wykonawcy po podpisaniu umowy.

⁵⁹ <https://www.mazovia.pl/wojewodztwo/plan-zagospodarowania-wojewodztwa-mazowieckiego/>

⁶⁰ <https://wupwarszawa.praca.gov.pl/rynek-pracy/strategie-i-dokumenty-programowe/regionalny-plan-dzialan-na-rzecz-zatrudnienia>

⁶¹ <http://edziennik.mazowieckie.pl/legalact/2018/11075/>

⁶² <https://www.mazovia.pl/samorzad/zaradz/uchwaly-zarzadu/uchwala,38550,150437718.html>

⁶³ <https://www.mazovia.pl/komunikaty--konsultacje-spoeczne/komunikaty/art.2412.program-ochrony-srodowiska-dla-wojewodztwa-mazowieckiego-do-2022-r-.html>

11. Czy planowane działania przyczynią się do poprawy stanu: powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
12. Czy proponowane działania uwzględniają potrzebę ochrony przyrody i krajobrazu i czy będą sprzyjać tworzeniu oraz właściwemu funkcjonowaniu ekosystemów, w tym obszarów chronionych Natura 2000? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
13. Czy proponowane działania wpłyną na zdrowie ludzi, a jeśli tak to w jaki sposób? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
14. Czy proponowane działania przyczynią się do zachowania wartości kulturowych? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
15. Czy proponowane działania przyczynią się do podnoszenia świadomości ekologicznej? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
16. Czy proponowane działania przyczynią się do poprawy ład przestrzennego? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
17. Czy w wyniku realizacji FEM 2021-2027 nastąpi poprawa, czy pogorszenie się stanu środowiska? Należy wskazać jakie czynniki spowodują taki stan i jak je wzmocnić/eliminować?
18. Czy zostały zidentyfikowane rodzaje inwestycji o największym pozytywnym i negatywnym wpływie na środowisko oraz opracowano zalecenia/sposoby ich wzmocnienia/minimalizacji oraz monitorowania ich oddziaływania? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
19. Czy FEMFE 2021-2027 wyznacza ramy dla przedsięwzięć mogących oddziaływać na inne kraje, co może powodować konieczność przeprowadzenia oceny transgranicznej? Jeśli tak to proszę wskazać jakie. Jeśli nie to proszę o wskazanie propozycji dotyczącej ww. kwestii wraz z uzasadnieniem.
20. Jakie powinno być brzmienie ewentualnych wskaźników środowiskowych [wskaźniki monitorowania oddziaływania na środowisko] dostosowanych do usytuowania, rodzaju i skali potencjalnych przedsięwzięć w ramach poszczególnych celów szczegółowych wskazanych w projekcie FEMFE 2021-2027?
21. Czy (zważywszy na zakres innych rodzajów wsparcia w ramach Umowy Partnerstwa) istnieje możliwość występowania oddziaływań skumulowanych? Jeśli tak, to w jakich obszarach?

Powyższy katalog pytań badawczych jest otwarty i może zostać poszerzony w ofercie składanej przez Wykonawcę o dodatkowe pytania niezadane przez Zamawiającego, a dotyczące innych kwestii, istotnych z punktu widzenia celów przedmiotowego zadania. Ponadto, Wykonawca może przedstawić pytania rozwijające/uszczegóławiające postawione problemy badawcze, ale nie będą one oceniane na etapie wyboru ofert.

Wszystkie odpowiedzi na całe badanie trzeba przedstawić w ujęciu terytorialnym (NUTS 2 Mazowiecki regionalny i NUTS 2 Warszawski stołeczny). Odpowiedzi dla NUTS 2 Mazowieckiego dodatkowo należy podzielić na podregiony (NUTS 3):

- Płocki,
- Ciechanowski,
- Siedlecki,
- Radomski,
- Ostrołęcki,
- Żyrardowski.

Odbiorcy

Województwo Mazowieckie i obsługujący go urząd, całe społeczeństwo i wszystkie instytucje zaangażowane w prace nad FEM 2021-2027, w tym Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa i Komisja Europejska.

Raport będzie opublikowany na ogólnodostępnej stronie internetowej www.funduszedlamazowska.eu.

Harmonogram realizacji prognozy

Prace nad przygotowaniem prognozy dla FEM 2021-2027 będą trwały równolegle z procesem programowania, w związku z tym Wykonawca sporządzający prognozę zobowiązany jest do stałej współpracy z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie FEM 2021-2027 i w razie potrzeby, na bieżąco, zgodnie z kolejnymi wersjami dokumentu, dokonuje analizy i oceny FEM 2021-2027 zgodnie z zakresem wskazanym w niniejszym dokumencie. Wykonawca będzie informował Zamawiającego na bieżąco o stanie badania.

Badanie będzie realizowane w następujących etapach:

- 1) Opracowanie raportu metodologicznego;
- 2) Opracowanie raportu końcowego;

Etap I - w trakcie prac nad prognozą Wykonawca przedstawi zamawiającemu dwie wersje raportu metodologicznego oraz dwie wersje dokumentu prognozy: wstępny projekt i wersję końcową, mianowicie:

- w terminie 7 dni od dnia podpisania umowy Wykonawca przedstawi Zamawiającemu projekt raportu metodologicznego, zawierający:
 - koncepcję realizacji prognozy,
 - szczegółowy harmonogram prac,
 - pytania badawcze z przyporządkowaniem metod badawczych;

W terminie 3 dni roboczych Zamawiający przekazuje uwagi do projektu raportu metodologicznego.

- w terminie 15 dni od dnia podpisania umowy Wykonawca przedstawi Zamawiającemu końcową wersję raportu metodologicznego, uwzględniającą uwagi zgłoszone przez Zamawiającego;
- W terminie 40 dni od dnia podpisania umowy Wykonawca przedstawi projekt prognozy oddziaływania na środowisko FEM 2021-2027 w tym, w razie potrzeby, przygotowuje dokumentację umożliwiającą sprawne przeprowadzenie postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu dokumentu; Wykonawca opracuje również w powyższym terminie propozycję kryteriów oceny projektów pod kątem środowiskowym (wraz z opisem) dla wszystkich celów szczegółowych FEM 2021-2027. Kryteria te powinny uwzględniać podejście horyzontalne i być właściwe dla wszystkich typów projektów możliwych do realizacji w ramach FEM 2021-2027. Kryteria mają na celu wartościowanie projektów pod kątem oddziaływania na środowisko, zarówno pozytywnego i negatywnego. Ponadto Wykonawca opracuje system monitoringu, o którym mowa w art. 55 ust. 5 ustawy OOS, zawierający propozycje metod i częstotliwości przeprowadzania skutków realizacji postanowień FEM 2021-2027 oraz sposoby jego prowadzenia.

Wstępny projekt prognozy zostanie następnie poddany łącznie z projektem FEM 2021-2027 zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy OOS – ocenie jakościowej Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Wykonawca wraz z projektem prognozy dostarczy Zamawiającemu propozycję wniosku o wydanie opinii, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy OOS. Po otrzymaniu opinii od ww. organów Zamawiający niezwłocznie przekaże ich kopie Wykonawcy celem uwzględnienia ich w propozycjach zmian do prognozy i zmian projektu FEM 2021-2027. Ponadto projekt prognozy oraz projekt FEM 2021-2027 poddane zostaną konsultacjom społecznym zorganizowanym przez Zamawiającego (termin konsultacji wynosić będzie co najmniej 21 dni). Wykonawca będzie współpracował z Zamawiającym, w tym uczestniczył w spotkaniach. W trakcie tych konsultacji wstępny projekt prognozy zostanie udostępniony zainteresowanym stronom, a informacja o terminie i miejscu składania wniosków do dokumentu będzie podana do publicznej wiadomości. W tym celu Wykonawca, wraz z projektem prognozy, dostarczy Zamawiającemu, propozycję treści informacji o konsultacjach społecznych oraz propozycję formularza elektronicznego do składania przez zainteresowane strony uwag, do dokumentów, które zostaną udostępnione do wiadomości publicznej. Ponadto, podczas spotkań ze środowiskami i instytucjami społecznymi oraz ekologicznymi dokonana zostanie przez Wykonawcę prezentacja wyników prognozy. Wykonawca w tym celu zaproponuje program spotkań oraz opracuje prezentację, która zostanie również udostępniona Zamawiającemu do wykorzystania na dalszych etapach prac nad FEM 2021-2027⁶⁴.

Wykonawca jest zobligowany do umieszczenia wszystkich uwag i wniosków w tabeli, której kształt będzie zgodny z zaproponowanym przez Wykonawcę i zaakceptowanym przez Zamawiającego formularzem elektronicznym. Uwagi i wnioski będą przekazywane Wykonawcy na bieżąco, zgodnie z częstotliwością uzgodnioną z Wykonawcą w uzgodnionym raporcie metodologicznym. Wykonawca jest zobligowany do odniesienia się do wszystkich uwag i wniosków, które wpłynęły w czasie trwania konsultacji społecznych prognozy oraz tych uwag do projektu FEM 2021-2027, które dotyczą kwestii środowiskowych.

- W terminie do 90 dni od dnia podpisania umowy Wykonawca przedstawi treść wersji końcowej prognozy oddziaływania na środowisko FEM 2021-2027 uwzględniającą opinie Zamawiającego, uzgodnienia z organami: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie i Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz zgodnie z art. 42. ust. 2 ustawy OOS uzasadnienie uwzględniające uwagi i wnioski wniesione podczas konsultacji społecznych. Wersja końcowa uwzględniać będzie także ewentualne zmiany FEM 2021-2027. Na żądanie Zamawiającego Wykonawca przedstawi końcową wersję prognozy w formie prezentacji multimedialnej (termin oraz miejsce zostaną uzgodnione z Wykonawcą). Ponadto Wykonawca przekaże Zamawiającemu podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy OOS. Wykonawca dostarczy Zamawiającemu zgodnie z powyższym harmonogramem wszystkie powstające wersje prognozy (projekt prognozy, który poddany zostanie konsultacjom społecznym oraz wersję końcową wraz z uzasadnieniem, podsumowaniem i systemem monitoringu i

⁶⁴ W przypadku zaistnienia okoliczności niezależnych do Wykonawcy i Zamawiającego np. utrzymująca się sytuacja epidemiologiczna istnieje możliwość zamiany spotkań stacjonarnych na spotkania on-line, realizowane za pośrednictwem platform telekomunikacyjnych. Każdorazowo ww. zmiana wymaga zgody Zamawiającego

kryteriami wyboru projektów w postaci elektronicznej (dowolny nośnik danych, np. CD, DVD, pendrive), umożliwiającej edycję prognozy oraz w wersji papierowej (w 3 egzemplarzach). Końcowa wersja prognozy powinna być opracowana w języku polskim i mieć następującą strukturę: (1) spis treści; (2) streszczenie prognozy – nie więcej niż 5 stron A4; (3) wprowadzenie; (4) analiza stanu bieżącego; (5) prezentacja wariantów alternatywnych; (6) prognoza oddziaływania; (7) opis wyników przeprowadzonych badań; (8) wnioski i rekomendacje (w formie tabeli); (9) aneksy przedstawiające zestawienia i analizę danych; (10) opis wybranej i zastosowanej metodologii oraz źródła informacji wykorzystywanych w badaniu.

Wymagania wobec Wykonawcy

Od Wykonawcy oczekuje się sprawnej i terminowej realizacji usługi oraz bieżącej współpracy z Zamawiającym, w tym:

- konsultowania sposobu realizacji usługi,
- pozostawania w stałym kontakcie z Zamawiającym (spotkania odpowiednio do potrzeb, kontakt telefoniczny oraz drogą elektroniczną, wyznaczenie osoby do kontaktów roboczych),
- informowania o stanie prac, pojawiających się problemach i innych zagadnieniach istotnych dla realizacji badania,
- uczestnictwa w konferencjach dotyczących zakresu prac powierzonych Wykonawcy, w tym zaprezentowania wyników prognozy podczas spotkań zorganizowanych w celu skonsultowania z partnerami społecznymi (w tym ekologicznymi) wyników prognozy oraz projektu FEM 2021-2027. Zamawiający zastrzega sobie możliwość uczestniczenia w niektórych działaniach Wykonawcy.

Finansowanie zamówienia

Projekt będzie finansowany ze środków Unii Europejskiej przeznaczonych na Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, w ramach Osi priorytetowej XI Pomoc Techniczna.
